

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 30 martie 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 28 noiembrie 2018, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, de avocatul Ion Stoian și de inculpatul

*Leșev Serghei XXXXX, născut la
XX XXXXXX XXXX în XXXXXX, XXXXXX, locuitor al
XXXXXX, XXXXXX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 28.07.2016 – 30.03.2017,
instanța de apel: 29.06.2017 – 28.11.2018,
instanța de recurs: 30.01.2019 – 06.03.2019.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 30 martie 2017, Leșev Serghei a fost condamnat în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal la 15 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 30.03.2017, cu includerea perioadei aflării în arest de la 03.04.2016 până la 30.03.2017.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Domenco A. prejudiciul material în sumă de 5913 lei și moral – 50.000 lei, în rest, acțiunea civilă fiind respinsă.

Cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Instanța de fond a constatat că la 02 aprilie 2016, între orele 21.00-23.30. inculpatul Leșev S., aflându-se în stradă, în preajma domiciliul său din XXXXXX, XXXXXX, pe fonul unor relații ostile cu Carasin G., acționând în scopul omorului intenționat, i-a aplicat acestuia lovituri cu bâta din lemn peste picioare, fracturându-i gamba și immobilizându-l la pământ, după care, manifestând o deosebită cruzime prin provocarea de chinuri și suferințe, în mod persistent, l-a lovit pe Carasin G. de multiple ori cu bâte din lemn peste zonele vitale ale corpului, inclusiv în piept și în regiunea capului, provocându-i leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală deschisă manifestată prin fractura înfundată eschiloasă a osului occipital și temporal pe stânga cu trecere pe baza craniului în fosa craniană posterioară și medie, urme de hemoragie epidurală, hemoragie subdurală sânge fluid, hemoragie subarahnoidală difuză pe ambele emisfere, sânge în ventriculii cerebrali, hemoragii în țesuturile moi epicraniene în regiunea parietală centru, temporo-occipitală și mușchiul temporal pe stânga, plăgi contuze-plesnite în regiunea parietală centru-stânga, temporo-occipital pe stânga, pavilionului urechii, tumefiere și echimoză a regiunii zigomatice pe stânga cu trecere pe obrazul sting, plagă contuză-plesnită în regiunea mentonieră cu fractură eschiloasă a corpului mandibulei și fractura dintelui 1 pe dreapta, fractura sternului în spațiul intercostal 3, hemoragii în țesuturile moi și mușchii sternului și intercostali la nivelul fracturii, fractură deschisă a oaselor ambelor tibii, hemoragii în țesuturile moi și mușchii gambelor, excoriații profunde pe ambele mâini, excoriații și echimoze pe spate, 1/3 inferioare a coapselor și genunchi, care se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, iar în rezultatul hemoragiei subdurale și subarahnoidale difuze, cauzată de fractura deschisă a oaselor bolții și bazei craniului pe fondal, a traumei cranio-cerebrale deschise, a survenit decesul victimei Carasin G. la fața locului.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că victima, fiind în stare de ebrietate alcoolică, l-a amenințat prin telefon cu răfuială fizică. În aceeași seară, la poarta gospodăriei sale îl aștepta Carasin G., care l-a lovit în regiunea capului cu bâta pe care o avea în mână. Apărându-se, a fugit în regiunea școlii din apropierea casei sale, încercând să păstreze distanța de Carasin G., care îl amenința. Pentru a evita conflictul, a intrat în ograda gospodăriei sale prin altă parte, iar peste aproximativ 30 de minute, a ieșit în stradă, pentru a-și lua bicicleta și sacul pe care le lăsase la poartă atunci când a fugit de Carasin G. Imediat cum a ieșit din ogradă, a primit o lovitură puternică în cap și i s-a întunecat în fața ochilor, după care, nici până în prezent, nu își mai amintește nimic, decât momentul când și-a revenit și l-a văzut pe Carasin G. la pământ. Aceste nu spunea nimic, doar emitea sunete asemănătoare unui sforăit. Schimbându-i poziția, a observat sânge sub corp și că îi curgea sânge din nas, urechi și din gură. Deoarece nu găsea telefonul, s-a adresat vecinei pentru a chema salvarea, care, venind la fața locului, a constatat decesul victimei. Apoi a venit poliția și el a fost reținut. În urma loviturilor primite, i-au fost cauzate hematoame la mâna stângă și plagă craniană, fiind supus unui tratament în cadrul izolatorului de detenție. Nu l-a omorât intenționat pe Carasin G., acțiunile lui fiind realizate în stare de afect, totodată, apărându-se de violența fizică îndreptată în direcția sa. Conștientizează gravitatea și ireversibilitatea faptelor săvârșite, însă la momentul comiterii nu le înțelegea. Dorește să repare prejudiciile cauzate, însă nu

dispune de surse bănești fiind de acord să ajute familia decedatului, iar suma prejudiciului moral evaluată la 200.000 de lei este una colosală. Îi pare foarte rău pentru cele comise și cere iertare de la părinții victimei.

Totodată, vinovăția inculpatului a fost dovedită prin probele administrate.

Astfel, martorul Răducan V. a relatat că în jurul orei 23.00, a ieșit la poarta, la solicitarea inculpatului, care era însângerat pe cap și față. Acesta i-a cerut să cheme ambulanța, zicând că se teme să nu fie prea târziu, deoarece probabil l-a omorât pe Carasin G. Medicul de la salvare a constatat decesul victimei și a anunțat poliția.

Martorului Carasin M., a indicat că locuia cu partea vătămată, dar erau divorțați. Inculpatul venea deseori la domiciliul ei pentru a-și vedea copiii săi minori, care se aflau la întreținerea lor și, de fiecare dată, se certau. În acea seară victima a plecat la inculpat, după ce ultimul l-a telefonat de mai multe ori, indicând că inculpatul l-a chemat la el. A ieșit din casă, enervat, în jurul orei 22.00, având cu el numai telefonul mobil. Mai târziu, mergând la domiciliul inculpatului a văzut angajații poliției, de la care a aflat că fostul soț este decedat.

Martorul Bahrin C. a comunicat că pe la ora 22.00, în timp ce vorbea cu Arnauțanu I., a auzit zgomote de lovituri din spatele domiciliului inculpatului. După circa 3 minute, de pe strada dintre casa acestuia și liceu, fugind s-a apropiat de ei inculpatul și s-a oprit răsuflând intens. Acesta nu avea nimic în mâini, nu avea careva urme de traume pe el, iar hainele nu îi erau deteriorate. Din urma inculpatului a ieșit Carasin G., care avea un băț în mână, cu care lovea în pământ și înjura în adresa inculpatului. Apoi, aceștia au dispărut din vizor.

Martorul Arnauțanu I. a relatat că, în timp ce vorbea la poarta liceului cu paznicul Bahrin C., a auzit din spatele casei inculpatului zgomote de lovituri. După câteva minute pe strada dintre casa acestuia și liceu, fugind, s-a apropiat de ei Leșev S. răsuflând intens. Nu avea nimic în mâini, nu avea careva urme de traume pe el și hainele erau în regulă. La întrebarea ce s-a întâmplat, a răspuns că totul e normal. În urma inculpatului, a apărut Carasin G. care s-a oprit la colț. Acesta avea în mână un lemn de culoare albă, cu lungimea de aproximativ un metru și ceva și gros de 3-4 cm., de formă pătrată, cu care a lovit de mai multe ori în pământ, pe marginea drumului. Nu a deslușit ce spunea acesta. Inculpatul și victima nu și-au făcut replici între ei. Apoi, ambii au dispărut din vizor.

Martorul Dimitriu L. a indicat că, în jurul orei 23.00 a telefonat-o Răduc V. și a rugat-o să vină la ea. Acolo l-a văzut pe Leșev S. cu mâinile și fața însângerate, care i-a spus că îi pare că l-a ucis pe Carasin G.

Martorul Angeluță N., felcer la Stația de Urgență, a comunicat că a fost telefonată de către Răduc V. pe faptul că inculpatul a fost bătut. Inculpatul avea o plagă la cap, în regiunea occipitală, pe care i-a pansat-o. Jos, în ogradă, se afla cadavrul lui Carasin G. cu fractură deschisă de craniu, fiind constatat decesul la fața locului. După părerea ei, decesul survenise de cel puțin 30 minute. I-a acordat primul ajutor medical inculpatului, apoi a așteptat venirea polițiștilor și le-a comunicat că acesta necesită urgent să fie transportat la spital pentru a-i fi cusută plaga de la cap. Inculpatul a fost reținut și a recunoscut că l-a lovit pe Carasin G. în cap cu un băț. Leșev S. nu era în stare de ebrietate, acesta plângea și ruga ca echipajul de salvare să-l trezească pe Carasin G.

Expertul legist Verdeş I. a declarat cu referire la concluziile raportului de expertiză medico-legală nr. 37D a cadavrului lui Carasin G., că potrivit datelor examenului histo-patologic, leziunile primare au fost produse la nivelul gambelor prin fracturi deschise ale tibiei bilateral, având o vechime de aproximativ 3-4 ore până la survenirea decesului persoanei. Reieşind din caracterul, localizarea şi volumul leziunilor corporale la nivelul gambelor, se exclude ca după producerea acestor leziuni persoana să fi fost în poziţie statică, să se deplaseze în mers. Reieşind din caracterul, localizarea şi volumul leziunilor corporale descrise în regiunea craniană, poziţia victimei faţă de agresor putea fi una atât verticală, cât şi orizontală, orientat cu spatele spre agresor şi nu se exclude să se fi aflat în poziţie şezândă. Reieşind din caracterul, localizarea, volumul şi numărul leziunilor corporale descrise la cadavrul lui Carasin G., acestuia i-au fost aplicate cel puţin 10-11 lovituri cu obiecte contondente bonte. Din momentul producerii leziunilor primare la nivelul fracturilor deschise la ambele gambe şi leziunile din regiunea craniului şi toracelui până la survenirea decesului, durata de timp este de nu mai puţin de 3 ore, fiind în această perioadă în viaţă.

Vina inculpatului se dovedeşte şi prin probele scrise, anexate la materialele cauzei, şi anume:

raportul de expertiză medico-legală nr. 37D din 27.04.2016, cu concluziile: 1. La Carasin G. au fost stabilite traumă cranio-cerebrală deschisă, manifestată prin fractura înfundată eschiloasă a osului occipital şi temporal pe stânga cu trecere pe baza craniului în fosa craniană posterioară şi medie, urme de hemoragie epidurală, hemoragie subdurală sânge fluid, hemoragie subarahnoidală difuză pe ambele emisfere, sânge în ventriculii cerebrali, hemoragii în ţesuturile moi epicraniene în regiunea parietală centru, temporo-occipitală şi muşchiul temporal pe stânga, plăgi contuze-plesnite în regiunea parietală centru-stânga, temporo-occipital pe stânga, pavilionului urechii, tumefiere şi echimoză a regiunii zigomatice pe stânga cu trecere pe obrazul stâng, plagă contuză-plesnită în regiunea mentonieră cu fractură eschiloasă a corpului mandibulei şi fractura dintelui 1 pe dreapta, fractura sternului în spaţiul intercostal 3, hemoragii în ţesuturile moi şi muşchii sternului şi intercostali la nivelul fracturii, fractură deschisă a oaselor ambelor tibii, hemoragii în ţesuturile moi şi muşchii gambelor, excoriaţii profunde pe ambele mâini, excoriaţii şi echimoze pe spate, 1/3 inferioare a coapselor şi genunchi, care se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viaţă. 2. Decesul lui Carasin G. a survenit în urma hemoragiei subdurale şi subarahnoidale difuze, cauzată de fractura deschisă a oaselor bolţii şi bazei craniului pe fundalul traumei cranio-cerebrale deschise. 3. Conform examenului toxicologic sângele lui Carasin G. conţine – 1,7% , urina – 2,2 % alcool etilic, ce corespunde gradului de ebrietate medie la persoanele vii, în faza eliminării din organism. 4. Conform examenului histologic, toate leziunile corporale depistate şi descrise la cadavrul lui Carasin G. au fost produse intravital, având o vechime de 1-2 ore leziunile de pe craniu şi stern şi nu mai puţin de 3-4 ore fracturile deschise ale ambelor gambe, până la survenirea decesului. 5. Reieşind din caracterul, localizarea anatomică şi volumul leziunilor corporale depistate la cadavrul lui Carasin G., toate au fost produse prin acţiunea traumatică a unui(-or) corp(-uri) contondent(-e) bont(-e) cu suprafaţa limitată şi alungită. 6. Reieşind din caracterul, localizarea anatomică şi

volumul leziunilor corporale depistate la cadavrul lui Carasin G., poziția agresorului putea fi atât verticală, cât și orizontală, orientat cu fața spre victimă, cu direcția aplicată forței traumatice la craniu de la stânga la dreapta, de sus în jos, posterior-anterior, la față, torace, gambe, anterior-posterior de la dreapta spre stânga, de sus în jos;

raportul de expertiză nr. 62 din 11.04.2016, prin care pe corpul lui Leșev S. au fost constatate leziuni corporale, plagă suturată în regiunea parietală pe stânga și echimoză a țesuturilor moi în jurul ei, excoriații pe suprafața dorsală a mâinii stângi la baza falangelor;

raportul de expertiză psihiatrico-legală staționară nr. 30 s – 2016, conform cărui Leșev S. de careva maladie psihică cronică nu suferă, prezintă dg. „Tulburare organică de personalitate”, ce se confirmă prin: datele anamnestice despre traumatisme cranio-cerebrale suportate în repetate ori pe parcursul vieții, inclusiv la momentul infracțiunii incriminate, progresarea tulburărilor specifice de personalitate, anume nervozitate, irascibilitate, prezența fenomenelor cerebrostenice, dar care nu sunt de grad sever și nu-i afectează în grad semnificativ facultățile intelectuale și implicit discernământul psihic și este recunoscut responsabil de fapta ce i se impută. În prezent Leșev S., conform stării psihice, are capacitate de a-și da seama de acțiunile sale și le poate dirija, nu necesită tratament prin constrângere, poate fi supus anchetei penale, purta răspundere penală și depune mărturii. În caz de condamnare la privațiune de libertate în condiții de detenție, i se recomandă supravegherea psihiatrului din penitenciar, tratament dehidratant, rezorbtiv, sedativ;

raportul de expertiză juridică nr. 10s din 27.03.2017, prin care a fost stabilit că Leșev S., la momentul faptei ce i se impută, nu s-a aflat în stare de afect patologic. Această trăire a ajuns la apogeu, fiind suprapusă peste provocările agresive ale victimei, catalizând reacția afectivă insuficient controlată, încadrată într-o reacție de apărare și de consumare a situației frustrante de durată. Această reacție nu a fost premeditată și nu-i este specifică structurii de personalitate și modelului comportamental al expertizatului, însă aceasta nu poate fi calificată și încadrată într-o stare de afect fiziologic, deoarece n-a inclus în sine, consumarea și declanșarea celor trei faze constitutive ale acestui proces.

Or, acțiunile inculpatului au avut un caracter intenționat, îndreptat spre aplicarea loviturilor în scopul provocării unui prejudiciu cât mai mare sănătății și, în final, curmării vieții victimei.

Deci, versiunea apărării privind aplicarea loviturilor în stare de afect, provocat de acțiunile victimei, este nefondată, starea de afect, în care se pretinde că se afla inculpatul, nefiind demonstrată or, potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 10s din 27.03.2017, Leșev S., la momentul comiterii faptei ce i se impută, nu s-a aflat în stare de afect patologic, reacția afectivă a inculpatului la acțiunile victimei fiind imposibil de a fi calificată ca stare de afect.

Constatările din raportul de expertiză nr. 10s din 27.03.2017 și concluziile expuse referitor la condițiile existenței stării de afect, au un caracter clar și concret și nu permit a interpreta extensiv concluzia dată, iar prin respingerea demersul de audiere a expertului Cazacu V., nu a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

Deși acțiunile inculpatului au fost provocate de comportamentul victimei, manifestate prin lovitura în regiunea capului, circumstanță care nu a fost negată de acuzare, aceasta nu semnifică lipsa vinovăției inculpatului, împrejurările date urmând a fi supuse aprecierii la individualizarea pedepsei inculpatului.

Astfel, din momentul în care victima a fost imobilizată prin loviturile cu caracter violent puternic aplicate de inculpat peste ambele picioare ale victimei, caracterul pronunțat al cruzimii deosebite s-a manifestat prin continuarea aplicării de lovituri cu bâta de lemn și în regiunea capului, provocând mai multe traume și plăgi deschise, caracterizate ca vătămări corporale grave ce au dus la decesul victimei.

Conform declarațiilor martorului Verdeș I. și concluziilor raportului de expertiză medico-legală nr. 37D din 27.04.2016, momentul decesului lui Carasin G. a survenit abia după aplicarea loviturilor ce au provocat leziuni deschise ale craniului, care au fost precedate de fracturile deschise ale ambelor gambe, acțiuni ce s-au realizat într-o perioadă de timp, dar nu imediat.

Deci, anume timpul scurs de la prima lovitură aplicată de inculpat și prima la ultima lovitură ce a provocat decesul victimei, accentuează intenția realizată în timp, cu deosebită cruzime, fiind astfel exclusă starea de afect și starea de apărare a inculpatului în urma acțiunilor victimei.

În conformitate cu art. 89 alin. (2) Cod de procedură penală, participarea anterioară a persoanei în calitate de expert nu este un obstacol care exclude participarea ei ulterioară în aceeași calitate în procedura dată, cu excepția cazurilor în care expertiza se efectuează repetat în legătură cu apariția îndoielilor în privința veridicității concluziilor din raport.

Prin urmare, urmează a fi acordată credibilitate constatărilor și concluziei experților inclusiv concluziei expertului Mardari E., care a participat anterior și la efectuarea raportului de expertiză nr.30s-2016 în perioada 17.05.2016-14.06.2016, contrar declarațiilor apărării că aceasta ar fi putut influența colegii experți pentru a ajunge la concluzia dată or, participarea anterioară a persoanei în calitate de expert nu exclude participarea ei ulterioară în aceeași calitate la soluționarea altor întrebări.

În același timp, obiecțiile referitor la neanunțarea listei experților pentru ca apărarea să fi putut cere recuzarea expertului Mardari E., nu pot afecta conținutul concluziilor expuse, pretenții ce puteau fi din start exprimate de apărare la numirea expertizei psihiatrico-psihologice, ulterior la îndeplinirea cerințelor de achitare a serviciului prestat și care reprezintă o încercare de tergiversare a examinării cauzei.

Declarațiile martorului Carasin M. care a indicat că inculpatul a telefonat de mai multe ori victima și l-a chemat acasă pentru a discuta, sunt irelevante, din lista descifrărilor telefonice rezultând mai multe apeluri de ieșire și intrare, reciproc efectuate între numerele ce aparțineau lui Carasin G. și Leșev S. și care nu demonstrează caracterul premeditat, manifestat în timp, a intenției inculpatului de a-l ademeni pe Carasin G. la domiciliul său și de a-l lipsi pe acesta de viață.

În baza probelor administrate, instanța a încadrat acțiunile inculpatului pe art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, ca omorul intenționat al unei persoane, săvârșit cu deosebită cruzime.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, de faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune excepțional de gravă, care se

sanctionează cu închisoare de la 15 la 20 ani sau cu detențiune pe viață, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, cele atenuante constituindu-le ilegalitatea acțiunilor victimei, manifestate prin loviturile aplicate și leziunile cauzate și care au provocat săvârșirea infracțiunii, că acesta se caracterizează pozitiv, nu este angajat în câmpul muncii, are la întreținere trei copii minori, anterior nu a fost judecat, nu face abuz de alcool, are un caracter cumpătat, stabil, cinstit, corect și punctual, concluzionând că sancțiunea cu detențiunea pe viață nu este rațională, însă pedeapsa cu închisoare este unica pedeapsă ce poate fi aplicată acestuia ce va duce la reeducarea și corectarea lui.

Totodată, instanța a statuat că partea civilă Domenico A. nu a probat mărimea prejudiciului material solicitat în sumă de 20.000 lei, fiind prezentată doar dovada cheltuielilor în sumă de 5913 lei.

La fel, prejudiciul moral în mărime de 200.000 lei este exagerat și neîntemeiat în măsură deplină de partea civilă, faptul decesului unui membru de familie fiind evident, însă trăirile și efectele negative de ordin moral în urma decesului tatălui nu au fost demonstrate, prejudiciul moral suferit urmând a fi evaluat la suma de 50.000 lei.

Pe lângă aceasta, cheltuielile judiciare suportate de stat în cadrul urmăririi penale, manifestate prin sumele achitate pentru efectuarea expertizelor nu pot fi încasate de la inculpat, acestea fiind necesare pentru acumularea probatoriului în scopul demonstrării vinovăției inculpatului, datorie ce îi revine statului.

3. Procurorul în Procuratura raionului Cahul, Elena Botnari, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat la 20 ani închisoare, cu încasarea din contul lui a cheltuielilor judiciare în sumă de 21.393,60 lei.

Apelanta a invocat că instanța de fond corect a încadrat acțiunile inculpatului, însă ilegal i-a aplicat pedeapsa minimă prevăzută la acest articol, încălcând art. 61 Cod penal și ignorând faptul că acesta nu a recunoscut vinovăția, personalitatea lui și consecințele grave cauzate familiei victimei.

3.1. A declarat apel și avocatul Ion Stoian, în numele inculpatului, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri.

Apelantul a indicat că din datele prezentate care sunt suficiente pentru a caracteriza pozitiv inculpatul, din explicațiile consecvente și atitudinea față de cele întâmplate, rezultă că omorul victimei nu a fost intenționat și ar fi putut fi săvârșit sub influența unor acțiuni neadecvate, necontrolate ale acestuia, care caracterizează starea de afect, fiind solicitată efectuarea unei expertize în acest sens.

În același timp, nu au cunoscut numele experților care au efectuat expertiza, pentru a înainta recuzare, iar expertul Mardari E. a participat anterior și la efectuarea raportului de expertiză nr.30s-2016 în perioada 17.05.2016-14.06.2016, având deja o părere formată, astfel că ar fi putut influența colegii și neintenționat.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzută la art. 146 Cod penal, se realizează prin omorul săvârșit în stare de afect, provocate de acte de violență sau de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei, dacă acestea au avut sau ar fi putut avea urmări grave pentru cel vinovat sau rudele lui.

Starea de afect constituie o stare a psihicului omului, în care acesta, deși își dă seama de acțiunile sale, în mare măsură pierde controlul asupra propriilor acțiuni și capacitatea de a le conduce. În acest caz omul acționează în stare de afect fiziologic.

Totodată, este important de a nu confunda starea de afect fiziologic cu starea de afect patologic, când psihicul făptuitorului se află în stare de iresponsabilitate, adică persoana nu poate să-și dea seama de acțiunile sale ori să le conducă, din cauza unei tulburări psihice.

Or, starea de afect patologic o pot stabili doar experții în domeniu, iar stabilirea stării de afect fiziologic, constituie prerogativa doar a instanțelor de judecată.

Însă, instanța de fond a evitat să se expună asupra stării de afect fiziologic, precum și asupra motivului omorului, afirmația acuzării că inculpatul intenționat l-a sunat și l-a chemat la el pe Carasin G., nefiind probată și fiind respinsă de instanța de fond.

Pe lângă aceasta, în circumstanțele în care a fost dovedit că inculpatul era urmărit și amenințat de victima care era în stare avansată de ebrietate, că ultimul avea un băț, cu care l-a lovit pe neașteptate în întuneric peste cap, iar acesta s-a ascuns de frică, instanța de fond, în lipsa altor probe, nu a luat în considerație că acesta a acționat în legitimă apărare.

Potrivit art. 36 alin. (1), (2), (3) Cod penal, nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de legitimă apărare. Este în stare de legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public. Este în legitimă apărare și persoana care săvârșește fapta, prevăzută la alin. (2), pentru a împiedica pătrunderea, însoțită de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, într-un spațiu de locuit sau într-o altă încăpere.

Prin urmare, inculpatul a fost condamnat în baza unor presupuneri lipsite de suport probant legal, acestuia fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil și contradictoriu, prevăzut la art. 8 CEDO în coroborare cu art. 4 Protocolul 7 la CEDO.

3.2. Inculpatul, la fel, a declarat apeluri, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri.

Apelantul a invocat că nu este de acord cu pedeapsa aplicată.

Astfel, a recunoscut vinovăția și fapta pe care a comis-o, însă nu intenționat. Nu este adevărat că i-a fracturat victimei ambele gambe, immobilizându-l la pământ, ca mai apoi timp de 3-4 ore să-i aplice diferite lovituri până acesta a decedat. Or, a primit o lovitură puternică cu bâta în regiunea capului, după care i s-a întunecat în fața ochilor, și-a pierdut controlul și nu își dădea seama ce a urmat, dar crede că a fost o luptă scurtă, cu lovituri disperate, o frică nebună, o luptă între viață și moarte și putea fi el în locul victimei. A fost neîntemeiat învinuit de faptul că 3-4 ore a bătut intenționat victima, când sunt dovezi clare că nu a avut la dispoziție aceste 3-4 ore.

Martorii Bagrin C. și Arnăuțanu I. au confirmat că în jurul orei 22.00 l-au văzut pe Carasin G. cum alerge cu o bâta după el, totodată, conform examenului histologic, la ora 22.00, victima deja era cu gambele rupte și apare întrebarea dacă, cu picioarele fracturate, putea să alerge după inculpat.

Mai mult, instanța de fond a ignorat concluziile raportului de expertiză nr. 109 din 27.03.2017, în care este indicat că această trăire a ajuns la apogeu fiind suprapusă peste provocările agresive ale victimei, catalizând reacția afectivă insuficient controlată, încadrată într-o reacție de apărare și de consumare a situației frustrante de durată. Această reacție nu a fost premeditată și nu-i este specifică structurii de personalitate și modelului comportamental al expertizatului.

La fel, și constatarea instanței de fond referitor la existența relațiilor ostile dintre el și victimă nu a fost confirmată de niciunul din martorii audiați, toți au indicat că se împăcau bine și nu au existat conflicte între ei, nu a fost înregistrată nici o plângere la poliție din care să rezulte careva conflicte între ei. Însă, unui martor au declarat că Carasin Gh. consuma alcool, era agresiv și îl bătea pe socrul său.

Potrivit art. 36 alin. (1), (2) Cod penal, nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de legitimă apărare. Este în stare de legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public.

Or, atacul direct, imediat, material și real asupra lui se încadrează în prevederile art. 36 Cod penal.

Conform art. 36 pct. 9) Cod penal, dreptul la legitima apărare îl are orice persoană, indiferent de funcția pe care o are, pregătirea specială, posibilitatea de a fugi de la locul atacului sau posibilitatea de se adresa organelor de poliție

În conformitate cu art. 38 alin. (1), (2) Cod penal, nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de extremă necesitate. Este în stare de extremă necesitate persoana care săvârșește fapta pentru a salva viața, integritatea corporală sau sănătatea sa, a altei persoane ori un interes public de la un pericol iminent care nu poate fi înlăturat altfel.

Nu-i este clar pentru ce a fost atacat or, faptul că și-a luat copilul acasă, nu este motiv ca să vină la el acasă în toiul nopții cu bâta în mână și fără să-i spună nimic, să-l atace direct. Astfel, nu a fost omor intenționat, nu a chinuit victima timp de 3-4 ore și regretă fapta comisă. Or, fiind atacat direct cu bâta, s-a creat starea de extremă necesitate pentru viața sa, a existat un pericol iminent care îi amenința viața, integritatea corporală și nu putea fi înlăturat decât prin comiterea unei fapte prevăzute de legea penală.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 28 noiembrie 2018, apelul procurorului a fost respins ca nefondat.

Apelurile inculpatului și avocatului au fost admise, casată sentința în latura pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Leșev Serghei, recunoscut vinovat în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsă, cu aplicare prevederilor art. 79 Cod penal, de 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că probele administrate dovedesc că acțiunile inculpatului au fost îndreptate spre săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal.

Astfel, a fost constatat că Carasin G. alerga după Leșev S., circumstanțe relatate de martorii oculari Bahrin C. și Arnăuțanu I., care se aflau la poarta liceului și au văzut că inculpatul fugea, nu avea nimic în mână, iar din urma lui fugea victima cu un băț în mână. Și inculpatul a declarat că victima alerga după el cu o bâtă în mână și îl amenința cu răfuiala. Martorul Bahrin C. a indicat că Carasin G. bătea în pământ cu acel băț și înjura, iar martorul Arnăuțanu I. nu a înțeles ce zicea Carasin G.

Deci, a fost demonstrat că conflictul s-a iscat în urma provocărilor agresive ale victimei. Însă, afirmația apărării referitor la săvârșirea faptelor în stare de afect nu este întemeiată or, potrivit raportului de expertiză psihiatrico-legală staționară nr. 30s-2016 din 14.04.2016, starea psihică a lui Leșev S. este fără dereglări de conștiință, este în conștiință clară, orientat suficient, multilateral. În convorbire este adecvat, răspunde în plan, dă răspunsuri concrete, vaste, expune date anamnestice, de careva maladie psihică cronică nu suferă, prezintă dg: „Tulburare organică de personalitate”, fapt confirmat prin: datele anamnestice despre traumatisme cranio-cerebrale suportate în repetate ori pe parcursul vieții, inclusiv infrațiunii incriminate, progresarea tulburărilor specifice de personalitate, anume nervozitate, irascibilitate, prezența fenomenelor cerebrostenice, ce este confirmat prin datele anamnestice, de examenul psihiatric clinic curent, investigațiilor instrumentale, dar care nu sunt de grad sever și nu-i afectează în grad semnificativ facultățile intelectuale, și, implicit, discernământul psihic. În perioada comiterii infrațiunii ce i se impută, el tulburări psihice de intensitate psihotică nu a manifestat, a acționat cu discernământ, avea capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale păstrată deci, poate fi recunoscut responsabil de fapta ce i se impută. În prezent Leșev S., conform stării psihice, are capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și le poate dirija, nu necesită tratament prin constrângere, poate fi supus anchetei penale, purta răspundere penală și depune mărturii. În caz de condamnare la privațiune de libertate, în condiții de detenție, i se recomandă supravegherea psihiatrului din penitenciar, tratament dehidratant, rezorbtiv, sedativ.

Mai mult, în raportul de expertiză judiciară nr. 10s din 27.03.2017 este indicat că Leșev S., la momentul comiterii faptei incriminate, nu s-a aflat în stare de afect patologic. Această trăire a ajuns la apogeu, fiind suprapusă peste provocările agresive ale victimei, catalizând reacția afectivă insuficient controlată, încadrată într-o reacție de apărare și de consumare a situației frustrante de durată. Această reacție afectivă nu poate fi premeditată și nu-i este specifică structurii de personalitate și modelului comportamental al expertizatului, însă aceasta nu poate fi calificată și încadrată într-o stare de afect fiziologic, deoarece n-a inclus în sine consumarea și declanșarea celor trei faze constitutive ale acestui proces.

Prin urmare, în temeiul expertizelor efectuate, Leșev S. poate fi recunoscut responsabil de fapta ce i se impută, iar instanța de fond corect a concluzionat că acțiunile inculpatului nu se încadrează în baza art. 146 Cod penal, ținând cont de perioada de timp de la aplicarea primei lovituri de către inculpat și până la ultima, care a provocat decesul victimei, prin ce se atestă intenția realizată în timp, cu deosebită cruzime, fiind exclusă starea de afect și starea de apărare a inculpatului în urma acțiunilor victimei.

Totodată, inculpatul a indicat că nu a omorât intenționat și că nu a chinuit 3-4 ore victima, că regretă fapta comisă, că fiind atacat direct cu bâta, s-a creat starea de extremă necesitate pentru viața sa, existând un pericol iminent care îi amenința viața, integritatea corporală și nu putea fi înlăturat decât prin comiterea unei fapte prevăzute de legea penală, că la ora 22.00 Carasin M. l-a sunat pe Carasin G., care i-a spus că este la poartă la Leșev S., îl așteaptă pe acesta și la acea oră victima era nevătămată, nesolicitând ajutor, astfel că nu pot fi reținute acele 3-4 ore de chin ale victimei, întru stabilirea omorului cu deosebită cruzime.

Însă, inculpatul nu a negat că după ce a fost lovit în cap, a fost urmărit de victimă și s-a ascuns, a ieșit când s-a întunecat și victima îl aștepta la poartă, continuând evenimentele cu schimb de agresiune. Astfel, Carasin M. a vorbit la telefon cu victima în perioada în care inculpatul era ascuns, iar cu privire la ora declarată de martori, inclusiv de către Carasin M., se atestă că declarațiile martorilor sunt subiective, ei nu indică ora cu exactitate.

Mai mult, în raportul de expertiză în care sunt reflectate concluziile specialistului în domeniu și care prevalează în raport cu declarațiile martorilor, inclusiv ale fostei soții a victimei, este indicat intervalul de timp și nu ora exactă de cauzare a leziunilor corporale și, potrivit acestui raport, cel puțin două ore victima a stat cu picioarele fracturate, interval de timp în care a avut dureri enorme și îndelungate în timp, după care i-au fost aplicate și lovituri în cap, de la care a survenit decesul. Astfel, instanța de fond corect a stabilit că omorul victimei a fost săvârșit cu deosebită cruzime.

Cererea apărării referitor la necesitatea solicitării descifrărilor convorbirilor telefonice dintre victimă și fosta soție în vederea clarificării situației, este irelevantă or, inculpatul era în drept de a solicita prezentarea acestora iar, probele existente în coroborare între ele, inclusiv raportul de expertiză a cadavrului, oferă claritate circumstanțelor cauzei.

Deci, instanța de fond corect a stabilit că Leșev S. este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal or, probele administrate dovedesc că acțiunile inculpatului au fost îndreptate spre săvârșirea anume a acestei infracțiuni.

În același timp, la solicitarea apărării a fost audiat expertul Cazacu V., care a indicat că pentru constatarea stării de afect este necesară întrunirea a trei faze, asupra cărora nu s-a făcut referire la efectuarea raportului de expertiză anterior, iar pentru clarificarea celor menționate urmează a fi efectuată o expertiză psihiatrico-psihologică suplimentară în privința inculpatului.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201835A0126 din 02.05.2018, efectuată în privința inculpatului, a fost stabilit că acesta nu suferă de careva maladie psihică cronică, prezenta dg: „Tulburare organică de personalitate”, conform stării psihice el putea să-și dea seama de acțiunile sale, de caracterul și legalitatea faptelor sale și le putea dirija. Comportamentul expertizatului nu a avut un caracter premeditat și nu-i este specific structurii de personalitate și modelului comportamental al expertizatului. Însă, această reacție afectivă nu poate fi calificată și încadrată într-o stare de afect fiziologic, deoarece n-a inclus în sine consumarea și declanșarea celor trei faze constitutive ale acestui proces, și anume: faza cumulativă: prezentă prin

frustrări constante, în care victima nu a fost provocatorul principal al frustrării sale. Divorțul cu soția și incapacitatea de a tolera atașamentul întrerupt cu ea și cu copiii, de care era separat, generau acumulări emoționale survenite în contextul acestei frustrări. Faza explozivă: manifestată prin trăire vertiginoasă emoțională cu îngustarea câmpului conștiinței și declanșarea reacției heteroagresive cu simptome expresive de furie, care nu-i sunt specifice comportamentului habitual. Faza asteniei psihice și fizice: această fază nu a fost consumată de către expertizat, în conformitate cu conceptele teoretice ale stării de afect fiziologic. Și anume, după consumarea reacției afective, ar fi trebuit să survină starea somnolentă, sau somnul, moleșeală, astenie pronunțată, lipsa atitudinii critice asupra evenimentului produs, comportament confuz, insuficient controlat, amnezie totală sau parțială a evenimentului consumat, care la expertizat s-au manifestat.

Acest fapt este constatat prin declarațiile martorului Angheluță N., felcer la punctul de asistență medicală urgentă, care a indicat că la 03.04.16, ora 23.49, Răduc V. a chemat ambulanța pe faptul că a fost bătut vecinul ei. S-a deplasat la domiciliul inculpatului, unde în ograda din spatele gospodăriei, acesta a spus că a fost lovit de Carasin G. și el l-a lovit înapoi cu un leaț, care era jos, că după ce Carasin G. a căzut jos o hârcâit de două ori și gata. Inculpatul avea o plagă în regiunea occipitală pe care i-a pansat-o. Jos, în ogradă se afla cadavrul lui Carasin G., cu fractură deschisă de craniu. Cadavrul era ud, iar Leșev S. a confirmat că l-a udat ca să-și revină. Carasin G. era decedat de vreo 30 minute. A recunoscut că Carasin a decedat în urma loviturilor aplicate de către el.

Totodată, în acest raport de expertiză este indicat că, conform stării psihice, inculpatul putea să-și dea seama de acțiunile sale, de caracterul și legalitatea faptelor sale și le putea dirija.

La fel, la solicitarea apărării, în instanța de apel a fost audiat expertul judiciar psihologic Bucșa V. care a explicat că din moment ce apare provocarea, apare și reacția, iar în raport au fost indicate fazele de declanșare a stării de afect. Faza cumulativă este o fază pre afect, care a început de la momentul când Leșev S. a aflat de divorț și separarea de copii, care s-a dezvoltat având la bază multiple criterii, printre care organicitatea cerebrală, care este constatată de experții psihiatri, abandonul pe care l-a trăit inculpatul în primele luni de viață i-au generat un atașament profund și o dependență psiho-emoțională față de familia sa, iar momentul divorțului a fost nucleul declanșării unei asemenea stări.

Afirmația inculpatului că după cele întâmplate, când și-a revenit, a încurcat drumul, această stare poate fi calificată ca post afect, doar că apogeul afectului presupune o deconectare totală, somn, de obicei, infractorul se așază lângă victimă și este foarte confuz, pleacă în direcții necunoscute și dacă se înregistrează actul suicidal îndată după infracțiune, nu poate fi calificat ca stare de afect. Inculpatul a înregistrat o stare confuză, în dezorientare parțială, deoarece dacă el ar fi fost dezorientat în totalitate, nu ar fi încercat să întreprindă acțiuni de salvare a victimei. În cazul inculpatului a fost atins gradul de 98 % din afect, 2 % din afect fiind absente, el neavând deconectarea totală or, a încercat să întreprindă ceva, a stropit cu apă victima, a încercat s-o ajute, intervenind conștient.

Inculpatul era frustrat de persoana care îl separa de copii, iar potrivit declarațiilor fostei sale soții, acesta era în relații rele cu toate rudele ei. Or, inculpatul nu a avut conflict direct cu victima, dar la caz, este vorba de cumulare, iar acele 2 % ce nu ajung în declarații, nu completează tabloul clasic al stării de afect fiziologic. Inculpatul a trecut cea de a treia fază a asteniei fizice și psihice, după o perioadă îndelungată cere ajutor, în cazul stării de afect clasică, cazul dat a fost descifrat din toate punctele de vedere și s-a stabilit că un asemenea comportament nu îi este specific, el nu este infractor, după structura și construcția de personalitate. În cazul stării de afect, mișcările sunt foarte lente, persistă starea de somnolență totală, persoana adoarme lângă victimă și în așa stare sunt găsiți, pleacă într-o direcție necunoscută, confuză și este găsit în alt spațiu decât cel al comiterii infracțiunii, calificat ca fugă de la locul faptei, chestie care nu durează multă vreme, iar la caz nu sunt 2 % pentru a fi starea de afect clasică, dar este vorba de stare de afect atipică, acele 2 % nu-i ajung, el poate și le-a dezvoltat, însă expertul nu a avut temei ca să poată argumenta procesul, starea. Dacă ar exista martori ce ar confirma declarațiile inculpatului despre evenimentele petrecute după evenimentul infracțiunii, atunci pentru expert ar exista temei pentru a constata starea de afect, deoarece prin asemenea modalitate inculpatul s-ar putea apăra. Se acceptă ce spune inculpatul, însă la caz, lipsesc 2 % pentru a fi stabilită starea de afect.

Deci, instanța de fond, ținând cont de faptul că inculpatul a indicat că nu ține minte nimic și că acesta s-a aflat aproape de afectul fiziologic, 2 % neajungând pentru a fi stabilită existența stării date, însă nu au fost întrunite toate condițiile stării de afect, corect a stabilit că fapta nu a fost săvârșită în stare de afect. Totodată, potrivit rapoartelor de expertiză efectuate, inculpatul poate fi recunoscut responsabil de fapta incriminată, iar afirmațiile apărării că inculpatul a comis infracțiunea în stare de afect sunt nefondate, nefiind posibilă reîncadrarea faptelor acestuia în baza art. 146 Cod penal.

Pe lângă aceasta, instanța de fond a accentuat că, deși acțiunile inculpatului au fost provocate de comportamentul victimei, manifestate prin lovitură în regiunea capului, circumstanță care nu a fost negată de acuzare, aceasta nu semnifică lipsa vinovăției inculpatului, împrejurările date urmând a fi supuse aprecierii la individualizarea pedepsei inculpatului.

Astfel, din momentul în care victima a fost imobilizată prin loviturile cu caracter violent puternic aplicate de inculpat peste ambele picioare ale victimei, caracterul pronunțat al cruzimii deosebite s-a manifestat prin continuarea aplicării de lovituri cu bâta de lemn și în regiunea capului, provocând mai multe traume și plăgi deschise, caracterizate ca vătămări corporale grave ce au dus la decesul victimei.

La fel, s-a ținut cont și de timpul scurs de la prima lovitură aplicată victimei și până la ultima, care a provocat decesul, ce accentuează intenția în timp, cu deosebită cruzime. Astfel, a fost probată intenția de a omorî, cât și omorul cu deosebită cruzime, ce rezultă din caracterul leziunilor corporale cauzate victimei, descrise în raportul de expertiză medico-legală nr. 37C din 27.04.2016, în care este indicat că decesul lui Carasin G. a survenit în urma: hemoragiei subdurale și subarahnoidale difuze cauzată de fractura deschisă a oaselor bolții și bazei craniului pe fundalul traumei cranio-cerebrale deschise. Conform examenului histologic, toate leziunile

corporale depistate și descrise la cadavrul lui Carasin G. au fost produse intravital, având o vechime de 1-2 ore leziunile de pe craniu și stern și nu mai puțin de 3-4 ore a fracturilor deschise ale ambelor gambe, până la survenirea decesului. Deci, până la survenirea decesului, victima s-a aflat nu mai puțin de 3-4 ore cu fracturi deschise ale ambelor gambe, fiind indicată perioada de cauzare a leziunilor corporale. Toate leziunile corporale, în ansamblu, dovedesc săvârșirea omorului victimei cu o deosebită cruzime, ținându-se cont în acest sens de caracterul leziunilor provocate victimei, numărul acestora și perioada de timp de aplicare a acestora, luată de la prima lovitură și până la ultima care a fost fatală.

Argumentele apărării că, existând probe că inculpatul era urmărit de Carasin G., care avea un băț și era în stare avansată de ebrietate, a fost lovit pe neașteptate, în întuneric, peste cap, și s-a ascuns de frică, instanța în lipsa altor probe, a ignorat prevederile art. 36 Cod penal, acesta fiind condamnat în baza unor presupuneri, lipsite de suport probant și legal, cu încălcarea dreptului la un proces echitabil și contradictoriu, garantat de art. 8 CEDO în coroborare cu art. 4 Protocolul 7 CEDO, sunt neîntemeiate.

Or, potrivit art. 36 Cod penal, nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de legitimă apărare. Este în stare de legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public. Este în legitimă apărare și persoana care săvârșește fapta, prevăzută la alin. (2), pentru a împiedica pătrunderea, însoțită de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, într-un spațiu de locuit sau într-o altă încăpere.

Astfel, legitima apărare este o acțiune pe care o realizează o persoană săvârșind o faptă prevăzută de legea penală pentru a înlătura efectele unui atac care periclitizează valorile sociale ocrotite de lege. Legitima apărare este o activitate social-utilă, deoarece fapta săvârșită în condițiile enunțate de lege nu este prejudiciabilă. Scopul legitimei apărării este orientat spre prevenirea infracțiunii.

Lipsește și vinovăția persoanei care, fiind în stare de legitimă apărare, a fost forțată să acționeze de necesitatea apărării valorilor sociale periclitate de un atac, atacul fiind o agresiune, o comportare violentă a omului, care este îndreptat împotriva unei valori sociale ocrotite de lege. Apărarea nu e considerată legitimă dacă riposta agresorului a fost întreprinsă după consumarea atacului.

Prin atac direct se înțeleg acțiunile îndreptate nemijlocit asupra valorilor ocrotite de lege. Atacul nu este direct în cazul în care între agresor și victimă se află un obstacol material (poartă închisă, zid, ușă) sau o distanță mai mare în spațiu. Atacul este imediat în cazul în care acesta s-a dezlănțuit și se află în curs de desfășurare și se consumă odată cu încetarea agresiunii. Dacă atacul nu a fost declanșat, dar cuvintele, gesturile, demonstrarea armei etc. indică obiectiv că atacul urmează să înceapă, fapta cade sub incidența prevederilor legitimei apărări. Atacul e material dacă, pentru a-l realiza, se folosește forța fizică, armele, instrumentele etc. care sunt în măsură să producă o modificare în substanța fizică a valorilor sociale protejate de lege. Un atac verbal sau scris (insultă, șantaj, denunțare calomnioasă etc.)

nu este considerat drept atac material. Atacul e real dacă există obiectiv, dar nu doar presupus de persoană. El se consumă în momentul în care a luat sfârșit și pericolul pentru valorile protejate de lege nu mai există.

Nu se încadrează în conceptul de legitimă apărare presupusul atac în viitor. În cazul unui atac în viitor persoana are posibilitatea de a preveni pericolul, inclusiv anunțând organele abilitate cu funcții de combatere a criminalității.

Iar, prin atac îndreptat împotriva sa ori împotriva altei persoane se înțeleg acțiunile agresorului contra vieții persoanei, integrității corporale, sănătății, libertății, onoarei, averii. Dreptul la legitimă apărare îl are orice persoană, indiferent de funcția pe care o ocupă, pregătirea specială, posibilitatea de a fugi de la locul atacului sau posibilitatea de a se adresa organelor de interne.

Prin noțiunea de pericol grav se înțeleg consecințele ireparabile care pot surveni pentru persoana atacată: pierderea vieții, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, distrugerea bunurilor materiale în proporții deosebit de mari etc.

Prin amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe se înțeleg acțiunile prin care făptuitorul își dezvăluie intenția reală de aplicare a unei violențe periculoase pentru viața sau sănătatea victimei, de exemplu, demonstrarea pistolului, cuțitului, briciului etc.

Cu toate că orice persoană are dreptul la viață, la integritate fizică și psihică, precum și dreptul de a reacționa independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale, din probele administrate, rezultă că, după incident, inculpatul a lovit victima peste picioare immobilizând-o și, trecând cel puțin o oră, i-a aplicat lovituri în cap, de la care a decedat. Inculpatul nu neagă că el ar fi putut cauza leziunile corporale victimei, în acea zi el a fost urmărit de victimă, care l-a lovit în întuneric în cap, apoi inculpatul nu-și mai amintește ce s-a întâmplat, dar s-a trezit cu acesta în ograda sa și a auzit cum victima a hârcâit cât era la pământ.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală efectuat în privința cadavrului, decesul victimei a survenit în urma loviturilor ce le-a primit la cap. Conform examenului histologic toate leziunile corporale depistate și descrise la cadavrul Carasin G. au fost produse intravital, aveau o vechime de 1-2 ore leziunile de pe craniu și stern și nu mai puțin de 3-4 ore a fracturilor deschise ale ambelor gambe până la survenirea decesului. Deci, prin aplicarea loviturilor peste picioare, inculpatul a immobilizat victima, iar aceasta fiind cu picioarele fracturate nu mai prezenta pericol și nu mai era necesitatea ca peste câteva ore să-i mai aplice lovituri în cap, de la care a survenit decesul.

Astfel, în împrejurările stabilite nu sunt aplicabile prevederile art. 36 Cod penal or, legitima apărare se realizează numai în cazul în care sunt întrunite condițiile atacului, care trebuie să fie direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva propriei persoane, a altei persoane sau împotriva unui interes public, să pună în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public. Caracterul imediat al atacului fixează în timp desfășurarea acestuia, încadrându-l într-un anumit interval, în care poate interveni o apărare legitimă. Prin urmare, o condiție pentru a fi prezentă legitima apărare este respingerea unui atac. Însă, săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal nu s-a realizat pentru înlăturarea unui

atac direct, imediat, material și real, fiind stabilit că, în momentul aplicării loviturilor în cap victimei, acesta era deja cu fracturi deschise ale ambelor gambe, deci, nu prezenta pericol real și grav asupra persoanei inculpatului, respectiv nu este incidentă legitima apărare.

Sunt nefondate și alegațiile apărării că inculpatul a acționat în stare de extremă necesitate, fiind aplicabile prevederile art. 38 Cod penal.

Astfel, fapta săvârșită în stare de extremă necesitate nu constituie infracțiune, deoarece nu este săvârșită cu vinovăție.

Starea de extremă necesitate se prezintă ca o ciocnire de interese ocrotite de legea penală și apare în cazul în care legiuitorul admite sacrificarea valorii mai puțin importante în favoarea celei mai importante.

Sursele pericolului care amenință valorile sociale ocrotite de lege pot fi de diferită natură: cutremure, incendii, inundații, reacții manifestate de animale, anumite stări ale organismului omului: foame, sete sau maladii, activități ale persoanei, săvârșite intenționat sau din imprudență.

Condițiile stării de extremă necesitate privitoare la pericolul social sunt: pericolul să fie iminent, pericolul să amenințe viața, integritatea corporală, sănătatea făptuitorului sau a altor persoane ori un interes public, să nu poată fi înlăturat decât prin comiterea unei fapte prevăzute de legea penală.

Prin pericol iminent se înțeleg situația, întâmplările, care pun în primejdie existența, integritatea cuiva sau a ceva, adică să fi ajuns pe cale să se producă. Pericolul iminent este îndreptat împotriva valorilor sociale enumerate expres în lege: viața, integritatea corporală, sănătatea persoanei, interesul public. Pericolul iminent se consideră inevitabil, dacă nu poate fi înlăturat altfel decât prin comiterea unei fapte prevăzute de legea penală.

Condițiile acțiunii de salvare a valorilor sociale ocrotite de lege sunt: pericolul nu poate fi înlăturat decât prin comiterea unei fapte prevăzute de legea penală, săvârșirea faptei prevăzute de legea penală a fost unicul mijloc, unica posibilitate de lichidare a pericolului, să nu cauzeze urmări vădit mai grave decât cele care s-ar fi putut produce dacă pericolul nu ar fi fost înlăturat (art. 38 alin. (3) Cod penal).

Spre deosebire de legitima apărare, sfera de protecție a stării de extremă necesitate este mai restrânsă. Starea de extremă necesitate nu poate servi drept argument juridic de liberare a făptuitorului de răspundere materială în cazurile în care prejudiciul este adus unei persoane nevinovate de apariția pericolului.

Or, din raportul de expertiză judiciară, efectuat în privința cadavrului, între fracturile de la picioare și loviturile aplicate în cap a trecut o perioadă îndelungată de timp. Deci, sunt inexplicabile loviturile aplicate în cap or, o persoană cu picioarele fracturate și care nu se poate mișca, nu prezintă acel pericol iminent ce nu putea fi înlăturat decât prin aplicarea loviturilor în cap. Mai mult, în aceste împrejurări, inculpatul nu era privat de posibilitatea de a fugi de lângă victimă, astfel că, nu se atestă nici starea de extremă necesitate.

Totodată, în baza probelor administrate a fost confirmată cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, fiind atestată o concordanță deplină între probele administrate și situația de fapt stabilită de instanța de fond, nefiind identificate circumstanțe ce ar constitui

temei de reîncadrare a faptelor inculpatului pe art. 146 Cod penal, sau de aplicare a art. 36 sau 38 Cod penal.

Astfel, instanța de fond corect a calificat infracțiunea în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, fiind prezentate suficiente probe ce demonstrează că fapta a avut loc și că a fost săvârșită de către inculpat, aceste împrejurări fiind constatate din totalitatea probelor apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și care demonstrează că argumentele apărării invocate în acest sens sunt nefondate.

Este neîntemeiat și apelul acuzării declarat în partea individualizării pedepsei, pe care o consideră nejustificat de blândă și solicită stabilirea pedepsei cu închisoarea pe un termen de 20 ani și încasarea cheltuielilor judiciare.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

Însă, prima instanță, stabilindu-i inculpatului pedeapsa cu 15 ani închisoare, nu a ținut cont și de faptul că instanța de judecată stabilește pedeapsa echitabilă în conformitate cu principiul individualizării pedepsei, prevăzut la art. 7 Cod penal, în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, care prescrie că instanța de judecată aplică pedeapsă luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă – amendă – până la cea mai aspră – detențiune pe viață.

Conform art. 6 CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale. Dreptul la un proces echitabil vizează respectarea principiului egalității armelor, adică că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu adversul, iar instanța de fond eronat a constatat că pedeapsa aptă să ducă la corectarea inculpatului, este doar pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani, însă nu a motivat de ce nu sunt aplicabile prevederile art. 79 Cod penal.

Potrivit art. 79 alin. (1), (3) Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă. În cazul condamnării persoanelor adulte pentru comiterea infracțiunilor deosebit de grave, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de legea penală, dar

constituind cel puțin două treimi din minimumul pedepsei prevăzute de prezentul cod pentru infracțiunea săvârșită.

Or, prima instanță corect i-a încadrat acțiunile inculpatului și a stabilit că a fost dovedită săvârșirea infracțiunii de omor cu deosebită cruzime, însă eronat i-a aplicat pedeapsa cu închisoare pe un termen de 15 ani.

Astfel, instanța de fond a stabilit că acțiunile inculpatului au rezultat în urma acțiunilor victimei, acesta nu a fost inițiatorul conflictului și până victima nu l-a agresat cu bățul pe care îl avea la el, nu a răspuns cu violență.

Totodată, instanța de fond corect a constatat că acțiunile inculpatului, deși au fost provocate de comportamentul victimei, manifestate prin lovitura în regiunea capului, circumstanță care nu a fost negată de acuzare, nu semnifică lipsa vinovăției inculpatului și urmează a fi supuse aprecierii la individualizarea pedepsei.

Însă, la individualizarea pedepsei, prima instanță, cu toate că a constatat că victima a fost cea care a agresat mai întâi inculpatul, l-a fugărit, l-a înjurat, i-a aplicat lovitura cu bățul în cap, ce a și cauzat conduita agresivă a inculpatului, a ignorat aceste circumstanțe la stabilirea pedepsei, nefiind aplicate prevederile art. 79 Cod penal.

Mai mult, instanța de fond a constatat lipsa circumstanțelor agravante, reținând în calitate de circumstanțe atenuante - ilegalitatea acțiunilor victimei manifestate prin lovituri aplicate și leziuni provocate, care au provocat săvârșirea infracțiunii de către inculpat, însă greșit nu a stabilit existența circumstanțelor excepționale și nu a aplicat prevederilor art. 79 Cod penal.

Deci, sunt neîntemeiate argumentele acuzării cu privire la necesitatea stabilirii pedepsei cu închisoarea pe un termen de 20 ani, apelul declarat în acest sens, urmând a fi respins.

În același timp, fiind constatat că instanța de fond a omis că circumstanța excepțională - ilegalitatea acțiunilor victimei manifestate prin lovituri aplicate și leziuni provocate, au provocat săvârșirea infracțiunii de către inculpat, permite aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, în privința acestuia urmează a fi stabilită o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de lege.

Pe lângă aceasta, inculpatul anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, nu este angajat în câmpul muncii, are la întreținere trei copii minori, dintre care băiatul de șapte ani locuiește permanent cu el, nu face abuz de alcool, are un caracter cumpătat stabil, cinstit, corect și punctual și, cu toate că a săvârșit o infracțiune excepțional de gravă, prin acțiuni manifestate cu deosebită cruzime, instanța de fond corect a considerat că sancțiunea cu detențiunea pe viață nu este rațională, însă la stabilirea pedepsei nu s-a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, din care se desprinde necesitatea aplicării prevederilor art. 79 Cod penal.

Prin urmare, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, 79 Cod penal, nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de circumstanțele în care a fost comisă fapta, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, că executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice, nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate, dar să ducă la realizarea scopului prevăzut de art. 61 Cod penal.

Or, pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, cât și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane, restabilirea echității sociale reprezentând o valoare supremă în societate și fiind garantată de art. 1 alin. (3) din Constituție.

La aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, instanța a ținut cont de persoana inculpatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de cele comise, conduita infractorului, concluzionând că corectarea lui este posibilă prin stabilirea unei pedepse de 10 ani închisoare, care este una corectă, echitabilă și legală, în măsură să atingă scopul prevăzut de art. 61 Cod penal.

Totodată, instanța de fond corect a respins cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 21.393,60 lei, acestea urmând a fi trecute în contul statului.

Potrivit art. 2 al Legii nr. 68 din 14 iunie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, actul prin care se dispune expertiza judiciară este ordonanța organului de urmărire penală sau încheierea instanței de judecată, prin care se dispune efectuarea expertizei judiciare sau, după caz, cererea de efectuare a expertizei judiciare depusă de către părți din inițiativă proprie și pe cont propriu în condițiile codurilor de procedură civilă, penală și contravențional, iar art. 11 alin. (2) din aceeași lege prevede că, expertiza judiciară se efectuează în temeiul actului de dispunere a expertizei judiciare, emis în conformitate cu prevederile legislației de procedură.

Conform art. 143 alin. (1), pct. 1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții. Alin. (2) în vigoare la momentul suportării cheltuielilor menționate, stabilea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Prin urmare, încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor se face din contul mijloacelor bugetului de stat, cheltuielile date fiind suportate în cadrul instrumentării cauzei penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii în latura pedepsei și neîncasării cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că inculpatul a săvârșit o infracțiune excepțional de gravă care se pedepsește cu închisoare de la 15 la 20 ani sau cu detențiune pe viață.

Instanța de apel a reținut ca circumstanță excepțională – ilegalitatea și imoralitatea părții vătămate care au provocat săvârșirea infracțiunii, și care a fost corect apreciată de instanța de fond ca fiind atenuantă.

Stabilirea unei pedepse cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, este posibilă, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial

gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia.

Or, nu se atestă existența unui cumul de circumstanțe excepționale legate de scopul și motivul faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportamentul acestuia după consumarea infracțiunii, de contribuirea activă la descoperirea infracțiunii săvârșite în grup.

Mai mult, inculpatul nu a recunoscut vina și, acționând în scopul omorului intenționat, i-a aplicat victimei lovituri cu bâta peste picioare, immobilizându-l la pământ, apoi, manifestând deosebită cruzime, l-a lovit pe acesta, de mai multe ori, cu bâta din lemn, peste zonele vitale ale corpului, în piept, în regiunea capului, circumstanțe ce nu sunt decisive la aplicarea art. 79 Cod penal.

Potrivit art. 227 alin. (1), (2) pct. 5) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal și cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Deci, cheltuielile judiciare au fost suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale – expertiza judiciară, iar potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, aceste cheltuieli sunt suportate, în primul rând, de condamnat și, doar dacă, acesta, din diferite motive, nu este în stare cheltuielile, sunt trecute în contul statului.

Or, statul și-a onorat obligația de a demonstra vinovăția inculpatului, prin acțiuni de procedură legale, iar pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli care, potrivit art. 227 Cod de procedură penală, urmează a fi recuperate din contul inculpatului și care au fost generate de acțiunile ilegale ale acestuia.

Art. 229 Cod de procedură penală prescrie direct că condamnatul se obligă la recuperarea cheltuielilor judiciare, iar plata acestora nu va influența situația materială a inculpatului, deoarece acesta nu are persoane la întreținere, chestiunea privind încasarea cheltuielilor judiciare nefiind soluționată corect de instanțele de fond și de apel.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocatul Ion Stoian, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și adoptarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile inculpatului să fie reîncadrate în baza art. 146 Cod penal.

Recurentul a indicat că din datele prezentate care sunt suficiente pentru a caracteriza pozitiv inculpatul, din explicațiile consecvente și atitudinea față de cele întâmplate, rezultă că omorul victimei nu a fost intenționat și ar fi putut fi săvârșit sub influența unor acțiuni neadecvate, necontrolate ale acestuia, ce caracterizează starea de afect, fiind solicitată efectuarea unei expertize în acest sens.

În același timp, nu au cunoscut numele experților care au efectuat expertiza, pentru a înainta recuzare, iar expertul Mardari E. a participat anterior și la efectuarea raportului de expertiză nr. 30s-2016 în perioada 17.05.2016-14.06.2016, având deja o părere formată, astfel că ar fi putut influența colegii și neintenționat.

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzută la art. 146 Cod penal, se realizează prin omorul săvârșit în stare de afect, provocate de acte de violență sau de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei, dacă acestea au avut sau ar fi putut avea urmări grave pentru cel vinovat sau rudele lui.

Starea de afect constituie o stare a psihicului omului, în care acesta, deși își dă seama de acțiunile sale, în mare măsură pierde controlul asupra propriilor acțiuni și capacitatea de a le conduce. În acest caz omul acționează în stare de afect fiziologic.

Totodată, este important de a nu confunda starea de afect fiziologic cu starea de afect patologic, când psihicul făptuitorului se află în stare de iresponsabilitate, adică persoana nu poate să-și dea seama de acțiunile sale ori să le conducă, din cauza unei tulburări psihice.

Or, starea de afect patologic o pot stabili doar experții în domeniu, iar stabilirea stării de afect fiziologic, constituie prerogativa doar a instanțelor de judecată.

Însă, instanța de fond a evitat să se expună asupra stării de afect fiziologic, precum și asupra motivului omorului, afirmația acuzării că inculpatul intenționat l-a sunat și l-a chemat la el pe Carasin G., nefiind probată și fiind respinsă de instanța de fond.

Pe lângă aceasta, în circumstanțele în care a fost dovedit că inculpatul era urmărit și amenințat de victima care era în stare avansată de ebrietate, că ultimul avea un băț, cu care l-a lovit pe neașteptate în întuneric peste cap, iar acesta s-a ascuns de frică, instanța de fond, în lipsa altor probe, nu a luat în considerație că acesta a acționat în legitimă apărare.

Potrivit art. 36 alin. (1), (2), (3) Cod penal, nu constituie infracțiune fapta, prevăzută de legea penală, săvârșită în stare de legitimă apărare. Este în stare de legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public. Este în legitimă apărare și persoana care săvârșește fapta, prevăzută la alin. (2), pentru a împiedica pătrunderea, însoțită de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, într-un spațiu de locuit sau într-o altă încăpere.

Prin urmare, inculpatul a fost condamnat în baza unor presupuneri lipsite de suport probant legal, acestuia fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil și contradictoriu, prevăzut la art. 8 CEDO în coroborare cu art. 4 Protocolul 7 la CEDO.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

5.2. Inculpatul, la fel, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că a fost atacat în fața porții sale de către victimă direct, imediat, material și real. Din cauza atacurilor directe și violente, fiind lovit în continuu, cu bâta în cap și peste mâini a încercat să se apere de la loviturile primite și a reacționat instinctiv, temându-se pentru integritatea și viața sa. Consideră că a fost o luptă scurtă, cu lovituri disperate, o frică nebună, o luptă între viață și moarte și putea fi el în locul victimei.

Nu este de acord cu calificarea acțiunilor sale ca omor intenționat, comportamentul și reacția lui fiind descrisă în raportul de expertiză juridică nr. 10s din 27.03.2017.

Totodată, de la primul atac și până la decesul victimei a trecut o oră, timp în care el a trăit două atacuri, încercând să readucă victima la viață, stropind-o cu apă.

Or, expertul judiciar psiholog Bucșa V. a explicat că, în cazul lui a fost atins gradul de 98% din afect, 2% din afect fiind absente, și nu a avut deconectare totală, încercând să întreprindă ceva.

Totodată, instanța a luat în considerație expertiza medico-legală nr. 37C din 27.04.2017, cu care nu este de acord și afirmă că s-a produs o luptă scurtă între el și victimă.

Instanțele de fond și de apel au ignorat declarațiile lui și ale martorilor, precum și concluziile raportului de expertiză nr. 109 din 27.03.2017, ce constituie probe concludente și utile care confirmă acțiunile lui de legitimă apărare și a stării lui de afect la momentul producerii incidentului, faptele lui urmând a fi recalificate în baza art. 146 Cod penal.

5.3. La 20 februarie 2019, inculpatul, a declarat *supliment* la recursul ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că în unele cazuri, omorul săvârșit în stare de afect poate presupune prezența unor circumstanțe agravante prevăzute la art. 145 alin. (2) Cod penal și, în asemenea cazuri, în acord cu regula de calificare prevăzută la art. 117 lit. a) Cod penal, răspunderea se va aplica numai conform art. 146 Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată.

Sub acest aspect și cu referire la *suplimentul* la recursul ordinar declarat de inculpat pe 20.02.2018 (*pct. 5.3. din decizie*), se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat decizia motivată la 26.12.2018, inculpatului fiindu-i înmănată o copie de pe decizia motivată (*vol. III, f.d. 58, 95*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 26.12.2018, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 28.01.2019.

Totodată, potrivit ștampilei de pe plic, respectivul recurs ordinar a fost depus la oficiul poștal la 19 februarie 2019 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 20 februarie 2019, adică peste termenul prevăzut de lege (*vol. III, f.d. 133, 140 pct. 5.3. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursurile nominalizate.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală nu prevede repunerea în termen a recursului, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce este depus peste termen, *suplimentul* la recursul ordinar de pe rol, urmează a fi declarat inadmisibil (*pct. 5.3. din decizie*).

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, când faptei săvârșite i s-a dat i încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare ale avocatului și inculpatului, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5.1., 5.2. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile martorilor Răduc V., Carasin M., Bahrin C., Arnauțanu I., Dimitriu L., Angeluță N., expertului legist Verdeș I., raportul de expertiză medico-legală nr. 37D din 27.04.2016, raportul de expertiză psihiatrico-legală staționară nr. 30s-2016, raportul de expertiză juridică nr. 10s din 27.03.2017, raportul de expertiză judiciară nr. 201835A0126 din 02.05.2018, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității,

veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile apărării, probele administrate confirmând în mod concludent că faptei comise i s-a dat o încadrare juridică corectă în baza art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, ca omorul săvârșit cu deosebită cruzime.

Or, potrivit jurisprudenței naționale, omorul persoanei cu deosebită cruzime, presupune o intensitate mult mai mare a suferințelor fizice și psihice cauzate victimei, întrucât făptuitorul nu se mulțumește să-i curme viața. El îi prelungește agonia, torturând-o, maltratând-o, molestând-o, adică dându-și seama că va cauza cu o deosebită cruzime moartea victimei, dorind sau admitând, în mod conștient, survenirea acestei urmări (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 24.12.2012, nr. 11 - Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor, pct. 5.9.*).

Asemenea împrejurări sunt clar și fără echivoc regăsite în speța de pe rol, fiind concludent confirmate prin raportul de expertiză medico-legală nr. 37D din 27.04.2016, prin care la Carasin G. au fost stabilite traumă cranio-cerebrală deschisă, manifestată prin fractura înfundată eschiloasă a osului occipital și temporal pe stânga cu trecere pe baza craniului în fosa craniană posterioară și medie, urme de hemoragie epidurală, hemoragie subdurală sânge fluid, hemoragie subarahnoidală difuză pe ambele emisfere, sânge în ventriculii cerebrali, hemoragii în țesuturile moi epicraniene în regiunea parietală centru, temporo-occipitală și mușchiul temporal pe stânga, plăgi contuze-plesnite în regiunea parietală centru-stânga, temporo-occipital pe stânga, pavilionului urechii, tumefiere și echimoză a regiunii zigomatice pe stânga cu trecere pe obrazul stâng, plagă contuză-plesnită în regiunea mentonieră cu fractură eschiloasă a corpului mandibulei și fractura dintelui 1 pe dreapta, fractura sternului în spațiul intercostal 3, hemoragii în țesuturile moi și mușchii sternului și intercostali la nivelul fracturii, fractură deschisă a oaselor ambelor tibii, hemoragii în țesuturile moi și mușchii gambelor, excoriații profunde pe ambele mâini, excoriații și echimoze pe spate, 1/3 inferioare a coapselor și genunchi, care se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață. Decesul lui Carasin G. a survenit în urma hemoragiei subdurale și subarahnoidale difuze, cauzată de fractura deschisă a oaselor bolții și bazei craniului pe fundalul traumei cranio-cerebrale deschise. Conform examenului histologic toate leziunile corporale depistate și descrise la cadavrul lui Carasin G. au fost produse intravital, având o vechime de 1-2 ore leziunile de pe craniu și stern și nu mai puțin de 3-4 ore fracturile deschise ale ambelor gambe, până la survenirea decesului.

Astfel, toate leziunile corporale, în ansamblu, dovedesc săvârșirea omorului victimei cu o deosebită cruzime, ce rezultă din caracterul leziunilor provocate, numărul acestora și perioada de timp de aplicare a acestora, de la prima lovitură și până la ultima care a fost fatală.

În prezența acestor circumstanțe, argumentele apărării că în acțiunile inculpatului există semnele infracțiunii prevăzute la art. 146 Cod penal – omorul săvârșit în stare de afect, sunt absolut neîntemeiate.

Totodată, existența stării de afect se exclude și prin raportul de expertiză psihiatrico-legală staționară nr. 30 s-2016, potrivit cărui Leșev S. de careva maladie psihică cronică nu suferă, prezintă dg. „Tulburare organică de personalitate”, dar care nu sunt de grad sever și nu-i afectează în grad semnificativ facultățile intelectuale și

implicit discernământul psihic și este recunoscut responsabil de fapta ce i se impută, prin raportul de expertiză juridică nr. 10s din 27.03.2017, conform căruia la momentul faptei ce i se impută, Leșev S. *nu s-a aflat în stare de afect patologic*, iar potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201835A0126 din 02.05.2018, efectuată în privința inculpatului, a fost stabilit că acesta nu suferă de careva maladie psihică cronică, prezenta dg: „Tulburare organică de personalitate”, conform stării psihice el putea să-și dea seama de acțiunile sale, de caracterul și legalitatea faptelor sale și le putea dirija.

În același timp, probele și circumstanțele cauzei, inclusiv cele enunțate supra, exclud totalmente eventuala prezență în speță a împrejurărilor de drept prescrise în art. 36 sau 38 Cod penal.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 79 alin. (1) Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a concluzionat că pedeapsa aplicată inculpatului sub formă de închisoare sub limita minimă a sancțiunii articolului incriminat este una echitabilă, legală și întemeiată, ținând cont de comportamentul agresiv al victimei, că inculpatul este caracterizat pozitiv, întreține

trei copii minori, împrejurări care condiționează aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

Totodată, conform art. 66 alin. (2) pct. 2) și 8) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul de a tăcea și a nu mărturisi împotriva sa, să facă declarații sau să refuze de a le face, atrăgându-i-se atenția că dacă refuză să dea declarații nu va suferi nicio consecință defavorabilă, iar dacă va da declarații acestea vor putea fi folosite ca mijloace de probă împotriva sa. Potrivit art. 103 alin. (3), 104 alin. (2) Cod de procedură penală, inculpatul nu poate fi forțat să mărturisească împotriva sau să-și recunoască vinovăția și nu poate fi tras la răspundere pentru refuzul de a face astfel de declarații.

Deci, argumentul procurorului, că *inculpatul vina în comiterea infracțiunii nu a recunoscut*, este neîntemeiat, această circumstanță constituind un drept legal al inculpatului (*pct. 5. din decizie*).

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al procurorului (*pct. 5. din decizie*), se atestă că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1), 3) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, stării psihice și fizice a bănuțului, învinutului, inculpatului, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competențelor legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate și expertizei psihice a inculpatului urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

În același timp, recursurile ordinare, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5.-5.2. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi

prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în aceste recursuri au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5.2. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică corectă, că instanța de apel i-a aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar suplimentar, din 20 februarie 2019, declarat de inculpatul Leșev Serghei XXXXX, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 30 martie 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 28 noiembrie 2018, pe motiv că este declarat peste termen.

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, de avocatul Ion Stoian și de inculpatul Leșev Serghei XXXXX, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 28 noiembrie 2018, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 05 aprilie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun